

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กทุกคนที่เกิดมาจะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับพันธุกรรม และสภาพแวดล้อมของเด็กผู้นั้น โดยเฉพาะเด็กวัยแรกเกิด - 6 ปี เป็นวัยที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จริยธรรม อารมณ์-บุคลิกภาพ และสังคม เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า สิ่งที่มีบทบาทต่อการพัฒนาและกำหนดพฤติกรรมของเด็กในวัยแรกเกิด - 6 ปี คือ พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม พันธุกรรมเป็นตัวกำหนดขอบเขตของคุณสมบัติ ศักยภาพ ส่วนสิ่งแวดล้อมเป็นตัวสนับสนุนหรือขัดขวางโอกาสที่บุคคลจะพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ให้เกิดเป็นความสามารถที่แสดงออกมา พันธุกรรมอาจเป็นสิ่งที่ควบคุมได้ยาก แต่ในปัจจุบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้เจริญรุดหน้าไปมาก มนุษย์เริ่มมีความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับพันธุกรรมและมีความพยายามที่จะปรับปรุงและพัฒนาพันธุกรรมให้ดียิ่งขึ้น ส่วนในเรื่องของสภาพแวดล้อมนั้น มนุษย์สามารถพัฒนาและส่งเสริมได้ ทั้งนี้เพราะมนุษย์ทุกคนที่เกิดมาถือว่าเป็นสมาชิกของสังคม ซึ่งจะต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้อื่นเสมอ ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากสังคมและสภาพแวดล้อม จึงนับว่าเป็นสิ่งมีความหมายยิ่งนักต่อชีวิตของแต่ละคนเมื่อเขาเติบโตขึ้น

ประสบการณ์ในวัยเด็กนั้นมีความสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตในอนาคต เพราะช่วงวัยเด็กเป็นรากฐานที่สำคัญของชีวิตในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ เพื่อเตรียมพร้อมที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการหล่อหลอมพฤติกรรมให้เป็นไปในแบบต่างๆ ตามสภาพแวดล้อมและการอบรมเลี้ยงดู ทั้งนี้สอดคล้องกับความเชื่อของ Hurlock (1965) ซึ่งกล่าวถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดามีต่อเด็กไว้ว่า เด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลใน

ครอบครัว ซึ่งบิดามารดาจะเป็นแบบอย่างที่สำคัญที่สุดที่จะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ดังนั้นครอบครัวจึงเป็นต้นกำเนิดในการอบรมสั่งสอนให้เด็กมีความประพฤติที่ดีงาม

กรณีการ วิจิตรสุคนธ์ (2529) กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูเด็กว่าการอบรมเลี้ยงดูเด็กนั้นเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนซึ่งพ่อแม่ต้องใช้ความรู้ความสามารถในการติดตามสังเกต และทำความเข้าใจกับพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กรวมทั้งให้คำแนะนำหรือแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมตามวัย ซึ่งตรงกับดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528) ที่ระบุว่าถ้าจะพัฒนาเด็กให้เป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพสูง ต้องเริ่มต้นที่การอบรมเลี้ยงดู การพัฒนาบิดามารดาให้รู้จักใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกต้องและเหมาะสมที่จะทำให้ออกมีบุคลิกภาพที่ดี จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องดำเนินการเป็นอันดับแรก ๆ

Hoing (1987) ได้กล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่และผู้ปกครองในการส่งเสริมลูกของตนไว้ว่า ผู้ปกครองจะต้องรู้ว่าตนเองเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดและมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้เด็กพัฒนาตนเอง รู้จักตนเอง รู้ความสามารถและความสนใจของตนเอง ยิ่งกว่านั้นผู้ปกครองจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัยเพื่อจะได้เข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของเด็กตามวันเวลาที่ผ่านไป บ้าเป็นแหล่งประสบการณ์ที่สำคัญของเด็ก ผู้ปกครองจะต้องรู้ถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมประจำวันในบ้านให้แก่เด็ก รู้จักใช้กิจกรรมต่างๆ เป็นตัวกระตุ้นการเรียนรู้และฝึกการเปิดโอกาสให้เด็กได้มีโอกาสแก้ปัญหาในรูปแบบต่างๆ นอกจากนั้นยังให้ประสบการณ์ทางสังคมตามวาระและโอกาสอันควร ผู้ปกครองจะต้องรู้จักสังเกตการเจริญเติบโตของเด็กในทุกๆ ด้าน เพื่อจะได้เข้าใจเด็กมากขึ้น ทั้งยังเป็นแนวทางการช่วยเหลือหรือส่งเสริมเด็กให้พัฒนาตนเองต่อไป

จะเห็นได้ว่าคุณภาพของเด็กขึ้นอยู่กับผู้ปกครอง หากผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวเด็กก็สามารถส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ และเติบโตขึ้นมาเป็นคนที่มีคุณภาพ อันเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พัฒนาการของเด็กจะเป็นไปอย่างไรขึ้นอยู่กับวิธีการอบรมเลี้ยงดู

จากทางบ้านเป็นสำคัญ ดังที่ ฉันทนา ภาคบังกช (2531) กล่าวว่าการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองจะช่วยพัฒนาเด็กและลดปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวเด็ก ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครอง

แต่ในปัจจุบัน ความผันผวนทางเศรษฐกิจและค่านิยมทำให้โครงสร้างของครอบครัวและการดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงไปซึ่งส่งผลให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อพัฒนาการของเด็กทั้งร่างกายและจิตใจทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังที่ นิตยา คชภักดี (2530) ได้กล่าวว่า ขณะนี้เด็กต้องเผชิญกับการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมถูกละทิ้งในวัยอันไม่สมควร ขาดการอบรมที่ถูกต้อง และกลับต้องเผชิญกับสิ่งเร้าและสิ่งกระตุ้นที่ไม่เหมาะสมและไม่สมวัย ทั้งจากครอบครัวเองและสิ่งภายนอก

ครอบครัวคนไทยในสังคมเมือง พ่อแม่ที่อยู่ในวัยหนุ่มสาวใช้ชีวิตตามลักษณะของครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ดังที่ อุณา นพคุณ (2532) กล่าวว่าครอบครัวจะเปลี่ยนจากครอบครัวขยาย (extended family) มาเป็นครอบครัวเดี่ยว (nuclear family) มากขึ้น ส่งผลให้เด็กได้รับการพัฒนาจากในครอบครัวน้อยลงเนื่องจากพ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน พ่อแม่จึงต้องจ้างคนเลี้ยงซึ่งไม่มีประสบการณ์หรือความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กมาช่วยดูแล คนเลี้ยงเหล่านั้นจึงดูแลเด็กตามความคิดของตนเองและนำไปสู่ปัญหานานัปการ

จากการที่ไม่มีผู้ใหญ่อื่น เช่น ปู่ย่า ตายาย คอยแนะนำตั้งแต่ก่อน เมื่อพ่อแม่หรือผู้ปกครองเกิดความไม่เข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก แหล่งความรู้ที่พอจะหาได้ในสังคมปัจจุบันจึงออกมาในรูปแบบของสื่อประเภทต่าง ๆ พ่อแม่ ผู้ปกครองจะศึกษาวิธีการและปรัชญาการเลี้ยงดูเด็กจากนักวิชาการการศึกษา นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาและกุมารแพทย์ ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูเด็กในปัจจุบันจึงขึ้นอยู่กับหลักการมากกว่าจะเป็นการเลี้ยงดูด้วยวิถีธรรมชาติเหมือนแต่ก่อน

คณะกรรมการการพัฒนาศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็ก (2535) ได้กล่าวในรายงานภาวะวิกฤติของเด็กไทยว่า ปัญหาหนึ่งของเด็กไทยคือมีพัฒนา

การทางสติปัญญาช้าและสาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือการขาดความรู้ความเข้าใจ ในการอบรมเลี้ยงดูและให้การส่งเสริมของผู้ปกครอง ดังนั้นรัฐบาลจึงกำหนด นโยบายเพื่อพัฒนาเด็กไทยโดยการส่งเสริมให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีความรู้ ความ เข้าใจอย่างถูกต้องเพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการตามวัยอย่างต่อเนื่อง ดังที่คณะกรรมการ วิชาการศึกษาได้กำหนดว่าการศึกษาระดับก่อนวัยเรียนควรจะเป็นหลักการ "พัฒนาผู้ปกครองควบคู่ไปกับการพัฒนาเด็ก" (สมาคมผู้บริหารแห่งประเทศไทย อ้างถึงใน อรรถชัย อุบลสวัสดิ์, 2535)

การให้การศึกษแก่ผู้ปกครองในเรื่องเกี่ยวกับเด็กนั้น ในปัจจุบันแพร่ หลายมากขึ้น เพราะนอกเหนือจากการจัดของทางโรงเรียนในลักษณะการประชุม กลุ่ม การสังเกตการสอน การเยี่ยมเยียนตามบ้าน จดหมายข่าว ฯลฯ แล้ว ยังใช้ สื่อมวลชนต่าง ๆ เข้าร่วมด้วย เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ (จันทน์กฤษณา สุขสวัสดิ์, 2536) ทั้งนี้สอดคล้องกับ Auerbach (1968) ซึ่งกล่าวว่า การให้การศึกษแก่ผู้ปกครองนั้นสามารถทำได้หลายวิธีและได้ให้ข้อเสนอแนะ ถึงวิธีการให้การศึกษแก่ผู้ปกครองวิธีการหนึ่งคือ การใช้สื่อมวลชน เช่น หนังสือ พิมพ์ หนังสือ วารสาร โทรทัศน์ วิทยุ ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว

ในปัจจุบันสื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญและมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ตลอด จนความรู้สึนึกคิดของประชาชนอย่างกว้างขวาง สื่อมวลชนมีบทบาทในการเจริญ เติบโตของเด็ก มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความรู้ (กันยา ลุมพิกานนท์, 2533) นอกจากนี้ พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กและทัศนคติที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูของ แม่ที่มีรายได้น้อยยังมีความเกี่ยวข้องอย่างสำคัญกับจำนวนเวลาและการที่แม่มีโอกาส เข้าถึงสื่อมวลชนชนิดต่างๆ โดยเฉพาะวิทยุ หนังสือพิมพ์ หนังสือที่เกี่ยวกับการ เลี้ยงดูเด็ก และโทรทัศน์ (จรรยา สุวรรณทัต, 2524)

ในการพัฒนาเด็ก สื่อสิ่งพิมพ์จึงมีบทบาทมากในด้านการให้ความรู้แก่ ผู้ปกครองและเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เพื่อให้ผู้อ่านสื่อสิ่งพิมพ์



ที่มีเด็กอยู่ในความรับผิดชอบได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
ยิ่งขึ้นและมองเห็นความสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้ถูกต้องและเหมาะสม
สามารถนำเสนอสาระต่าง ๆ ที่ได้รับจากการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ไปพัฒนาการอบรมเลี้ยงดู
เด็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สุรพงษ์ ไรชนะเสถียร (2533) ได้แบ่งสิ่งพิมพ์ที่สำคัญ ๆ ออกเป็น
3 ประเภท คือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และหนังสือ

สิ่งพิมพ์ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในปัจจุบัน นอกจาก
หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และหนังสือแล้ว ยังมีการนำเสนอในรูปแบบของสิ่งพิมพ์
เฉพาะกิจแบบต่าง ๆ เช่น วารสาร จุลสาร แผ่นพับ ใบปลิว ใบปิด หนังสือ
หรือเอกสารที่หน่วยงานหรือบริษัทต่าง ๆ จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อส่งเสริมความรู้ของผู้
ปกครองตามวาระโอกาส หรือจัดพิมพ์ในรูปแบบอื่นๆ เช่น ปฏิทิน จดหมายข่าว
ไปรษณียบัตร

จากเหตุผลที่กล่าวมาอาจสรุปได้ว่าสิ่งพิมพ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ให้ความ
รู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และมีบทบาทสำคัญ
ในการชี้แนะวิธีการส่งเสริมและพัฒนาเด็ก นอกจากนั้นสิ่งพิมพ์ยังสามารถเก็บ
รักษาไว้ได้เป็นเวลานาน ซึ่งผู้ปกครองจะนำมาอ่านเมื่อไรก็ได้ ผู้วิจัยจึงมีความ
ปรารถนาที่จะศึกษาและสำรวจสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ว่ามีสิ่งพิมพ์อะไรบ้างที่เอื้อ
ประโยชน์ต่อผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และมีหน่วยงานใดบ้างที่นำเสนอ
เนื้อหาในปริมาณเท่าใด นอกจากนั้นผู้วิจัยยังต้องการที่จะสำรวจเนื้อหาที่ปรากฏ
ในสิ่งพิมพ์เหล่านั้นว่าประกอบด้วยหัวข้ออะไรบ้าง ผู้วิจัยคาดว่าผลจากการวิจัย
ครั้งนี้จะมีส่วนช่วยในการปรับปรุงคุณภาพของการพัฒนาเด็กและช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง
ถึงเห็นความสำคัญของการทำให้ความรู้ผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้มีพัฒนาการ
อย่างถูกต้องและเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจประเภทของสิ่งพิมพ์ภาษาไทยที่จัดพิมพ์เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ได้แก่ แผ่นพับ โบปลิว โปสเตอร์ จุลสาร วารสาร หนังสือ ที่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนจัดพิมพ์ขึ้น และเผยแพร่ให้แก่บุคคลทั่วไปในชุมชน และนิตยสารที่มีข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งจัดพิมพ์ขึ้นระหว่าง พ.ศ. 2536-2538
2. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของสิ่งพิมพ์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สิ่งพิมพ์ภาษาไทยประเภท แผ่นพับ โบปลิว โปสเตอร์ จุลสาร วารสาร หนังสือ และนิตยสาร ที่จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งหน่วยงานรัฐบาลและหน่วยงานเอกชนจัดพิมพ์และเผยแพร่อย่างเป็นทางการแก่สาธารณชนทั่วไป ระหว่างพ.ศ. 2536-2538
2. การวิจัยครั้งนี้ครอบคลุม การสำรวจสถานภาพของสิ่งพิมพ์ และสำรวจเนื้อหาที่ปรากฏในสิ่งพิมพ์ที่เป็นประชากรวิเคราะห์ในการวิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์เนื้อหาในสิ่งพิมพ์ หมายถึง การศึกษาเนื้อหาที่ได้จากสิ่งพิมพ์แล้วนำมาจำแนกประเภทของเนื้อหาตามกรอบเนื้อหาที่ใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งสร้างจากกรอบความคิด ทฤษฎีการให้ความรู้ผู้ปกครองและทฤษฎีสื่อมวลชน เพื่อการพัฒนา วัตถุประสงค์ปริมาณความถี่ของเนื้อหาที่ปรากฏในสิ่งพิมพ์แต่ละชนิด โดยวิธี แจกแจง จัดหมวดหมู่และจำแนกประเภท

การอบรมเลี้ยงดูเด็ก หมายถึง การปฏิบัติต่อเด็กโดยเริ่มตั้งแต่เมื่อเด็กอยู่ในครรภ์มารดา เป็นการปฏิบัติต่อเด็กทั้งโดยทางตรง เช่น การพูดคุย การป้อนอาหาร การทำความสะอาดร่างกาย และการปฏิบัติโดยอ้อม เช่น การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การเฝ้าระวัง การจัดอาหาร การจัดของเล่นและสิ่งกระตุ้นต่างๆ ซึ่งล้วนส่งผลต่อพัฒนาการทุกด้านของเด็ก

เด็ก หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่เริ่มบวสนธิ จนถึง 6 ขวบ

สิ่งพิมพ์ภาษาไทยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก หมายถึง สิ่งพิมพ์ 2 ลักษณะคือ สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ ที่จัดพิมพ์ขึ้นเป็นภาษาไทย โดยหน่วยงานรัฐบาลและเอกชน เผยแพร่อย่างเป็นทางการอยู่ในปัจจุบัน และนิตยสารที่จัดพิมพ์ขึ้นระหว่าง พ.ศ. 2536-2538 เพื่อให้ความรู้ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยแก่บุคคลทั่วไปในชุมชน

สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่จัดทำเพื่องานเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง เช่น เพื่อการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ในโครงการต่าง ๆ และการทำให้การศึกษาแก่ประชาชน ในงานวิจัยนี้สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจประกอบด้วย แผ่นพับ ใบปลิว โบสเตอร์ จุลสาร วารสาร หนังสือและอื่น ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

นิตยสาร หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่มีกำหนดออกเป็นระยะเวลาแน่นอนเป็นรายบ้กษัและรายเดือน ประกอบด้วยเนื้อหาสาระบางส่วนหรือทั้งหมดทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ นิตยสารที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก นิตยสารสำหรับสตรี และนิตยสารสุขภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก สิ่งพิมพ์ และนิตยสาร เพื่อกำหนดกรอบความคิดเกี่ยวกับโครงสร้างของเนื้อหา เพื่อเป็นแนวในการสำรวจ
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สิ่งพิมพ์ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้ความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ จำนวน 245 ฉบับ คัดเลือกเฉพาะสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ได้ประชากรรวม 185 ฉบับ และนิตยสารรายเดือน จำนวน 144 ฉบับ นิตยสารรายบักษ์ จำนวน 144 ฉบับ รวม 288 ฉบับ คัดเลือกเฉพาะนิตยสารที่มีเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ได้ประชากรรวม 235 ฉบับ รวมเป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 420 ฉบับ
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
 - 3.1 เกณฑ์ในการวิเคราะห์
 - 3.2 แบบบันทึกข้อมูลสิ่งพิมพ์ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
 - ตอนที่ 2 เนื้อหาของสิ่งพิมพ์
 - 3.3 แบบสรุปเนื้อหาจากนิตยสาร

ผู้วิจัยนำเครื่องมือฉบับร่างที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเพื่อความครอบคลุมและความตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 4.1 ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังหน่วยงานต้นสังกัดที่มีสิ่งพิมพ์ซึ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลของสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ ผู้วิจัยติดต่อขอรับสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจจากหน่วยงานต้นสังกัดทุกแห่งได้สิ่งพิมพ์ 245 ชิ้น เพื่อนำ

มาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยอ่านเนื้อหาแล้ว เลือกสิ่งพิมพ์ที่ให้ความรู้ เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กได้สิ่งพิมพ์ที่เป็นประชากรรวม 185 ชิ้น ผู้วิจัยอ่าน สิ่งพิมพ์แต่ละชิ้นอีกครั้ง ลงรหัสของเนื้อหาจากนั้นนำรหัสที่ได้มาแจกแจงความถี่ บันทึกเป็นรอยคะแนนตามความถี่ที่ปรากฏโดยจำแนกตามหน่วยงาน จำแนกตาม ประเภทของสิ่งพิมพ์ และจำแนกตามหัวข้อเนื้อหา

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลของนิตยสาร ผู้วิจัยรวบรวม นิตยสารที่ได้สุ่มเป็นประชากรไว้ 288 ฉบับ เลือกนิตยสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ได้นิตยสารที่เป็นประชากร 235 ฉบับ ถ่ายเอกสารแยก ออกมาเพื่อศึกษา อ่านคอลัมน์จากนิตยสารอีกครั้งเพื่อวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ลงรหัสของเนื้อหาจากนั้นนำรหัสที่ได้มาแจกแจงความถี่ บันทึกเป็นรอยคะแนน ตามความถี่ที่ปรากฏ โดยจำแนกตามชื่อของนิตยสาร และจำแนกตามหัวข้อเนื้อหา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นการประมวลแหล่งข้อมูลที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในสิ่งพิมพ์ภาษาไทย ในช่วงปีพุทธศักราช 2536-2538
2. เป็นแนวทางสำหรับครู ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องงานการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
3. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับสำนักพิมพ์ต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องงานการผลิตสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก